

میلاد ۱۴ معصوم (ع) را خوش آب و رنگ جشن بگیریم

برخی معتقدند ما در برپایی بساط حزن اهل بیت (ع) نسبت به شادی پویاتر عمل می‌کنیم. مثلاً مراسم شادمانی مانند میلاد رسول اکرم (ص) و امام صادق (ع)، نیمه شعبان و ولادت امام حسین (ع) در برابر عزاداری‌ها رنگ و نمودی ندارد. در قرآن مجید در شش مورد صفت «بشیر» برای پیامبر (ص) قبل از «تذیر» ذکر شده است. در دو موردی هم که تذیر قبل از بشیر آمده، مخاطب ایه و موضوع، چنین اقتضایی داشته است. اسلام دین بشارت است. اسلام مکتب زندگی است. بشارت با شادمانی متناظر است. امام علی (ع) وقتی از شیعیان خود سخن می‌گوید، شادمانی و فرح را مقدم بر اندوه ذکر می‌کند: «حَتَّىٰ تَأْتِيَ شِعْمَةَ يَنْبُرُونَ وَأَوْ يَفْرَحُونَ يَفْرَحُونَ وَ يَحْزَنُونَ يَحْزَنُونَ وَ يَبْذُلُونَ أَمْوَالَهُمْ وَ أَنْفُسَهُمْ فِينَا أَوْلِيَاءَ مَسَا وَ إِلَيْنَا» (بحار الأنوار، ج ۶۵ ص ۱۷) به این معنی که «خداوند شیعیانی برای ما برگزیده است، ما را یاری می‌کند. با شادمانی ما شادمان و با غم‌های ما اندوهگین می‌شوند. مال و جان‌شان را در راه ما نثار می‌کنند. آنان از ما ایند». [صفحه ۱۰]

بساط پر برکت ماه شعبان برای نشاط نسل جوان

آیا قدر و منزلت فرخنده‌ترین ماه شعبان را بجای می‌آوریم؟

محسن نصری
جامعه‌شناس:

حضور فعال در اعیاد مذهبی جوانان را از نشاط کاذب دور می‌کند

حجت‌الاسلام علی سرلک
مدرس حوزه و دانشگاه و کارشناس مذهبی:

فرهنگ انتظار منبع ناب شادی آفرینی است

حجت‌الاسلام دکتر سید امیر عباس عبداللهی
جامعه‌شناس و استاد حوزه و دانشگاه:

اعیاد دینی بهترین فرصت برای نشاط و تخلیه هیجان نسل جوان است

خودمانی

اعیادی برای همدلی و همراهی

ماهی رجب و شعبان نیز بیشترها حال و هوای دیگری داشت. بهانه‌های برای دورهمی‌های خانوادگی و جمع شدن با بچه‌های محل برای آذین بندی و خریدن شربت و شیرینی بود. انگار غم به دل کسی نبود. همه منتظر دو ماه منتهی به ماه مبارک رمضان بودند. همه نسل‌های قدیم خوب خاطرشان است، نیمه شعبان صرف یک شب و دو شب و آذین بندی یک کوچه و خیابان نبود. کوچه به کوچه‌های شهر بسته می‌شد و از چند شب قبل از شنب خنده روی لب تک تک همسایه‌ها می‌گردد و هر سال بیشتر از قبل هر کسی منتظر آمدن نیمه شعبان بود. قبل‌تر از نیمه شعبان، ولادت امیرالمؤمنین (ع) و حضرت زهرا (س) را داشتیم. مهم نبود که روز پدر چه کادویی از چه برندی را بخیریم، اما همه بچه‌ها با هم پول می‌گذاشتند یک هدیه می‌خریدند، اما به همین بهانه شام را در خانه پدری جمع می‌شدند. یا همینطور روز مادر! مهم نبود روسری دست‌دوز است یا ابریشم سساتن اصل و فرام‌اغ دخترها به نیابت از همه خانواده به بازار می‌رفتند و اعضای خانواده بود. بچه‌ها با هم بازی می‌کردند و هر سال بیشتر از قبل هر کسی منتظر آمدن نیمه شعبان بود. قبل‌تر از نیمه شعبان، ولادت امیرالمؤمنین (ع) و حضرت زهرا (س) را داشتیم. مهم نبود که روز پدر چه کادویی از چه برندی را بخیریم، اما همه بچه‌ها با هم پول می‌گذاشتند یک هدیه می‌خریدند، اما به همین بهانه شام را در خانه پدری جمع می‌شدند. یا همینطور روز مادر! مهم نبود روسری دست‌دوز است یا ابریشم سساتن اصل و فرام‌اغ دخترها به نیابت از همه خانواده به بازار می‌رفتند و

فصله علی‌آزاد

برای مادر یک کادوی ساده تهیه می‌کردند و به خانه می‌آمدند و بساط شام را با هم تهیه می‌کردند و هر کس هر جا بود حتی از شهر دیگر خود را به خانه مادری می‌رساند و یک وعده دورهمی را کنار هم می‌گذاردند. دورهمی بهانه شادی بود و روز پدر و مادر دلیلی برای گل گفتن و گل شنیدن! حالا رزق و برق چیز زیادتر شده، هدیه‌ها سنگین‌تر، اما سایه آدم‌ها هم سنگین‌تر شده، حالا خواهر و برادرها مثل گذشته پایبند به دورهمی نیستند و شاید به همین تیریک بسته کنند. نسل‌های جدید رنگ و لعاب دیگری به همه چیز می‌دهند. مثلاً خیلی اعتقاد دارند هدیه سنگین از فلان برند را تهیه و پیشکش به پدر و مادر خود کنند، اما حالا همان روز نشد، چند روز دیگر سری

هویت فرهنگی فرزندان مان در انبوه مطالبات گم نشود

امیرحسین جاهدپور

مراسم‌های مذهبی و آیین‌های محلی می‌تواند به تقویت هویت فرهنگی کمک کند. آگاه‌سازی والدین: باید والدین را درباره اهمیت تربیت هویتی آگاه کرد. برگزاری کارگاه‌های آموزشی و مشاوره‌های خانوادگی می‌تواند در این زمینه مفید باشد. تقویت حسن‌تعلق به جامعه: باید نوجوانان و جوانان را به مشارکت در فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی تشویق کرد. علاوه بر این، عدم آشنایی با هویت مذهبی و ملی باعث می‌شود جوانان در برابر تبلیغات و نفوذ فرهنگی خارجی آسیب‌پذیرتر باشند. در دنیای امروز که جنگ فرهنگی به یکی از مهم‌ترین ابزارهای قدرت تبدیل شده است، غفلت از تربیت هویتی می‌تواند امنیت فرهنگی و حتی سیاسی جامعه را به خطر بیندازد. برای جبران این کمبودها، خانواده‌ها و مسئولان باید اقدامات جدی در زمینه تقویت مطالبات فرهنگی انجام دهند. برخی از راهکارها عبارتند از: **تقویت آموزش هویت ملی و مذهبی در خانواده:** والدین باید زمان بیشتری را به آموزش تاریخ، فرهنگ و ارزش‌های ایرانی و اسلامی به فرزندان خود اختصاص دهند. این کار می‌تواند از طریق داستان‌های مذهبی و ملی و آشنایی با آثار ادبی و هنری ایرانی انجام شود. **نقش رسانه‌ها و نظام آموزشی:** رسانه‌ها و نظام آموزشی نیز باید در این زمینه نقش فعال‌تری ایفا کنند. تولید برنامه‌های تلویزیونی، فیلم‌ها و کتاب‌هایی که هویت ایرانی و ملی را ترویج می‌کنند، می‌تواند در این زمینه مؤثر باشد. تقویت مراسم و سنت‌های ملی و مذهبی، احیای مراسم و سنت‌های ملی و مذهبی مانند جشن‌های باستانی،

در جامعه‌ای که با چالش‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی متعدد دست و پنجه نرم می‌کند، مطالبات فرهنگی اغلب در حاشیه قرار می‌گیرند. این موضوع به ویژه در مورد خانواده‌ها و والدین مشهود است. آنهایی که به طور طبیعی نگران مسائل اقتصادی، تحصیل و آینده شغلی فرزندان خود هستند به همین دلیل مطالبات فرهنگی و تربیت هویت ایرانی و ملی در اولویت‌های پایین‌تری قرار می‌گیرند. این غفلت نه تنها باعث می‌شود پتانسیل فرزندان گاهی در مسیرهای نامناسب هزینه شود، بلکه هویت فرهنگی و ملی آنها نیز تحت تأثیر عوامل خارجی و گاه مخرب قرار خواهد گرفت و ممکن است به ضرر جامعه و هویت ملی نیز باشد.

خانواده اولین و مهم‌ترین نهاد تربیتی است و نقش کلیدی در شکل‌گیری هویت فرزندان دارد. هویت ایرانی و ملی نه تنها به معنای آشنایی با تاریخ، فرهنگ و زبان فارسی است، بلکه شامل ارزش‌های اخلاقی، مذهبی و اجتماعی نیز می‌شود که نسل‌ها را به هم پیوند می‌دهد، اما در این سال‌ها به دلایل متعدد بسیاری از خانواده‌ها در این زمینه ناآشنا شده‌اند. آن‌ها در شرایطی که با چالش‌های جدیدی مانند نفوذ فرهنگ جهانی، شبکه‌های اجتماعی و تغییر الگوی زندگی مواجه هستیم، هرچند بعضی از این عوامل می‌توانند فرصت‌هایی برای رشد و یادگیری فراهم کنند، اما اگر بدون هدایت و نظارت باشند، می‌توانند هویت فرهنگی و ملی فرزندان را تحت تأثیر قرار دهند. به عنوان مثال، بسیاری از نوجوانان و جوانان امروزه بیشتر تحت تأثیر فرهنگ غربی و الگوی زندگی مصرف‌گرایانه با تاریخ و فرهنگ غنی ایرانی خود بیگانه‌اند. این موضوع نه تنها باعث می‌شود آنها از ریشه‌های خود دور شوند، بلکه احساس تعلق به هویت ملی و مذهبی آنها نیز ضعیف می‌شود. در نتیجه بسیاری از جوانان امروزه در جست‌وجوی هویت خود به سمت الگوهای رومی می‌آوند که با ارزش‌های ایرانی و اسلامی همخوانی ندارند.

بی‌تردید از مهم‌ترین وظایف والدین، آموزش هویت مذهبی به فرزندان است که نباید در این زمینه کم کاری کرد. در گذشته، خانواده‌ها به طور طبیعی و در قالب داستان‌ها و مراسم مذهبی و ملی و الگوی زندگی روزمره، هویت فرهنگی را به فرزندان منتقل می‌کردند، اما امروزه، بسیاری از این سنت‌ها و روش‌ها به فراموشی سپرده شده‌اند. به عنوان مثال، داستان‌های شاهنامه، مفاهیم نهضت عاشورا یا حتی آداب و رسوم ملی مانند جشن‌های باستانی کمتر در خانواده‌ها نقل می‌شوند. دلایل این کم‌کاری هم مشغله‌های روزمره و فشار اقتصادی تا نداشتن آگاهی کافی درباره اهمیت این موضوع بیان می‌شود. در دنیایی که اطلاعات به سرعت منتقل می‌شود، نداشتن آگاهی کافی درباره هویت ملی و مذهبی می‌تواند باعث سردرگمی و بحران هویت در میان